

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
PRORAČUNA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE
ZA 2011. GODINU**

Broj: 04-04/12

Sarajevo, srpanj 2012. godine

**PREDSJEDAVAJUĆEM SKUPŠTINE
PREMIJERU VLADE HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE
MINISTRU FINANCIJA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE**

NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju konsolidiranih finansijskih izvješća Hercegbosanske županije (u daljem tekstu: Županija) za 2011. godinu (bilance stanja na dan 31. prosinca 2011. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvješća o izvršenju proračuna za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju sukladnosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijska izvješća.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Županije odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvješća sukladno posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom izvješćivanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za sukladnost poslovanja Vlade sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima na temelju provedene revizije. Reviziju smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i Okvirom međunarodnih standarda vrhovnih revizorskih institucija-ISSAI Okvir u BiH („Sl.glasnik BiH“ broj 38/11 i „Sl.novine FBiH“, broj 30/11). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o sukladnosti poslovanja o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je temeljen na revizorskoj prosudbi, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguravaju temelj za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Nije izvršeno usklađivanje stanja stalnih sredstava (sadašnje vrijednosti 22.895.779 KM), obveza (16.255.054 KM) i potraživanja (300.029 KM) iskazanih u knjigovodstvenim evidencijama sa stvarnim stanjem sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilniku o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Također, nije izvršeno usklađivanje stanja sredstava i izvora sredstava za iznos 853.226 KM sukladno naprijed spomenutim propisima (točka 4.7. Izvješća);**
- 2. Nisu poduzete potrebne mjere kako bi se prihodi temeljem potpisanih ugovora o koncesijama i naplatili. Također, nisu usuglašeni već potpisani ugovori sa Odlukom Vlade o utvrđivanju koncesijske naknade za eksploataciju mineralnih sirovina. Navedeno je imalo štetne posljedice pored Proračuna Županije i za proračune općina na**

čijem području se nalaze predmeti koncesija obzirom da se ovi prihodi dijele po definiranim omjerima između Županije i općina (točka 4.4. Izvješća);

3. Realizacija transfera za kulturu u iznosu 300.000 KM i sport u iznosu 145.456 KM Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa je izvršena bez definiranja kriterija za dodjelu sredstava, što je u suprotnosti s odredbama Zakona o izvršenju proračuna za 2011. godinu (točka 4.5.3. Izvješća);
4. Nije provedena procedura odabira dobavljača za isporuke goriva i lož ulja, već su nabave u iznosu od 434.191 KM vršene od dobavljača s kojim je sklopljen ugovor o isporuci istog u 2008. godini (točka 4.9. Izvješća).

Negativno mišljenje

Po našem mišljenju, zbog efekata koje na financijske iskaze mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, financijska izvješća Hercegbosanske županije, po svim bitnim pitanjima ne prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obveza na dan 31.12.2011. godine, rezultate poslovanja i izvršenja Proračuna, za godinu koja se završava na taj dan, sukladno prihvaćenim okvirom financijskog izvješćivanja tj. Uredbom o računovodstvu Proračuna u FBiH i Pravilnikom o financijskom izvješćivanju i godišnjem obračunu Proračuna u FBiH.

Financijsko poslovanje Hercegbosanske županije tijekom 2011. godine, nije bilo po svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Bez dalje kvalifikacije našeg mišljenja, skrećemo pažnju na slijedeće:

Prema prezentiranoj dokumentaciji obveze po rješenjima o pokretanju postupka prinudne naplate Porezne uprave FBiH na dan 31.12.2011. godine iznose 11.529.414 KM, a isti se odnose na poreze i doprinose od 5.968.363 KM i kamate i troškovi prinudne naplate 5.561.051 KM. Samo je dio utvrđenih obveza koji se odnosi na Ministarstvo unutarnjih poslova u iznosu 1.507.902 KM iskazan u vanbilančnoj evidenciji na dan 31.12.2011. godine, dok preostale obveze nisu uopće iskazane u financijskim izvješćima. Za navedeno postupanje je dano obrazloženje da utvrđene obveze od strane Porezne uprave nisu objektivno utvrđene i da će se obveze unositi u sustav tek nakon zajedničkog usuglašavanja podataka o neizmirenim obvezama. Imajući u vidu činjenicu da odlaganje izmirenja ovih obaveza ima za posljedicu obračun i plaćanje zateznih kamata i da će isto rezultirati povećanjem ukupnih troškova proračuna u narednom razdoblju potrebno je intenzivirati aktivnosti na utvrđivanju stvarnih obveza (točka 4.11. Izvješća).

Sarajevo, 20.07.2012. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3.	REZIME DATIH PREPORUKA	2
4.	NALAZI I PREPORUKE	3
4.1	Osvrt na preporuke iz prethodnog izvješća	3
4.2	Sistem internih kontrola	5
4.3	Proračun za 2011. godinu	6
4.4	Prihodi i primici Proračuna Županije za 2011. godinu.....	7
4.5	Rashodi i izdaci Proračuna Županije za 2011. godinu	8
4.5.1	Plaće, naknade i doprinosi	9
4.5.2	Izdaci za materijal i usluge.....	10
4.5.3	Tekući i kapitalni transferi	12
4.6	Tekuća pričuva	13
4.7	Stalna sredstva i godišnji popis imovine na dan 31.12.2011. godine	13
4.8	Financijski rezultat	14
4.9	Nabave, kapitalni izdaci i primjena zakona o javnim nabavama	15
4.10	Kratkoročna potraživanja i plasmani.....	15
4.11	Kratkoročne obveze i razgraničenja	16
4.12	Dugoročne obveze i razgraničenja	17
4.13	Ostali nalazi	17
5.	KOMENTAR	18

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
PRORAČUNA HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE
ZA 2011. GODINU

1. UVOD

Hercegbosanska županija (u daljem tekstu Županija), kao federalna jedinica FBiH uspostavljena je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Hercegbosanske županije, koja svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade.

Djelokrug Skupštine županije je da: priprema, donosi i proglašava Ustav županije, amandmane na Ustav i ustavni zakon Županije, donosi zakone Županije, potvrđuje imenovanja Vlade i popunu svakog slobodnog mjesta u Vladi, osniva sudove u Županiji, usvaja Proračun i donosi zakone o oporezivanju i na drugi način osigurava potrebno financiranje, bira delegate u Dom naroda Parlamenta Federacije BiH i donosi poslovnik Skupštine. Odluke u Skupštini donose se većinom glasova od ukupnog broja poslanika, osim ako nije drugačije utvrđeno.

Vlada Županije ovlaštena je da: provodi županijsku politiku, predlaže i izvršava zakone Županije i druge propise, izvršava odluke svakog suda Županije ili Federalnog suda i obavlja druge zadatke povjerene Županiji od strane Federalne vlasti, priprema i predlaže proračun Županije, nadzire županijsku policiju i obavlja druga ovlaštenja utvrđena Ustavom i zakonom Federacije i Županije. Vlada upravlja imovinom u vlasništvu Županije, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Zakonodavnu vlast u Županiji vrši Skupština Županije, a izvršnu Vlada Županije koju čine Premijer i 8 ministara. Vlada radi i odlučuje na sjednicama, kako je to definirano Poslovníkom o radu Vlade, koja u ostvarivanju svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom, donosi uredbe, odluke, rješenja i zaključke.

Hercegbosanska županija se sastoji iz sljedećih općina: Livno, Tomislavgrad, Kupres, Glamoč, Drvar i Bosansko Grahovo.

Funkciju županijske uprave vrše ministarstva, uprave i upravne organizacije sukladno Zakonu o županijskim ministarstvima i drugim tijelima županijske uprave, kojim se određuje njihov djelokrug i druga pitanja važna za njihovo organiziranje i funkcioniranje.

Županijskim ministarstvima rukovodi ministar, a radom uprava, ustanova i agencija rukovode direktori.

Sredstva za rad županijskih organa uprave i ustanova kojima je povjereno izvršavanje županijske politike i županijskih propisa, utvrđuju se Proračunom Županije.

Županijsko ministarstvo financija (u daljem tekstu Ministarstvo financija), sukladno naprijed navedenim zakonskim propisima, opslužuje Proračun Hercegbosanske županije u dijelu izrade, izvršenja i nadzora nad uporabom proračunskih sredstava.

Korisnici Proračuna Hercegbosanske županije su odgovorni za naplatu i ubiranje prihoda iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje proračunskih sredstava za namjene i do visine utvrđene u Posebnom djelu Proračuna.

Na dan 31.12.2011. godine broj uposlenih koji su se financirali iz proračuna Županije iznosio je 1.807, dok je proračunom planirano 1.821 uposlenika. Broj uposlenih u osnovnim školama je 712, srednjim školama 291, Ministarstvu znanosti, prosvjete, kulture i sporta 12, MUP-u 446, ostalim ministarstvima i organima uprave 256 i sudovima 90.

Sjedište Vlade Županije je u Livnu u ulici Kralja Zvonimira bb.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidirana financijska izvješća Proračuna Hercegbosanske županije za 2011. godinu i sukladnosti poslovanja ministarstava i drugih proračunskih korisnika u Županiji sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije financijskih izvješća Proračuna Hercegbosanske županije za 2011. godinu je pribavljanje realnog osnova da se na temelju pregleda financijskih izvješća i pripadajućih računa korisnika županijskog

proračuna, sukladno usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su financijska izvješća pouzdana i da li bilance u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja proračuna, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni financijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistem internih kontrola.

Revizija je obavljena sukladno internim planskim dokumentima u srpnju 2012. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na temelju uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom Proračuna Županije za 2011. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Potrebno je donijeti interne akte definirane Zakonom o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika, kao i njihova dosljedna primjena s ciljem uspostave funkcionalnog sustava interne kontrole.

Potrebno je uspostaviti odjel za internu reviziju sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o internoj reviziji proračunskih korisnika.

Dosljedno poštivati odredbe Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o riznici u FBiH.

Potrebno je da proračunski korisnici koji ostvaruju vlastite prihode donesu pravilnike o vrsti vlastitih prihoda kako je to Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda, načinu i rokovima raspodjele i predviđeno.

Potrebno je ugovore o dodjeli koncesija usuglasiti sa Odlukom Vlade o visini mineralne osnovice za izračun koncesijske naknade za dodjeljivanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina.

Potrebno je račune za eksploataciju mineralnih sirovina ispostavljati polugodišnje, iste evidentirati u knjizi izlaznih računa kao i u Glavnoj knjizi, te poduzeti neophodne aktivnosti kako bi se prihodi temeljem potpisanih ugovora o dodjeli koncesija i naplatili, a sve u cilju zaštite javnih dobara koja su im povjerena u nadležnost.

Obračun i isplatu plaća i dodataka na plaću potrebno je vršiti sukladno pozitivnim zakonskim propisima.

Dosljedno se pridržavati odredbi Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja u djelu obavljanja službenog puta tek nakon što je izdan nalog za službeni put, pravilno obračunavati dnevnicu za inozemstvo od trenutka prelaska granice, a putne troškove priznavati samo osobama koji su uposlenici Županije.

Potrebno je potrošnju mobilnih telefona ograničiti za sve organe uprave kao i utvrditi ograničenje za korištenje fiksnih telefona kako je to Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika i predviđeno.

Potrebno je da proračunski korisnici internim aktom urede način korištenja službenih vozila, da utvrde normative utroška goriva, te o istom vode propisane evidencije.

Potrebno je dosljedno se pridržavati odredbi Uredbe o ograničavanju izdataka za reprezentaciju.

Potrebno je preispitati isplatu naknada za rad povjerenstava za obavljanje poslova koji su pravilnicima o unutaršnjem ustrojstvu predviđeni kao redoviti poslovi, te internim aktima regulirati poslove i zadatke koji će se obavljati putem povjerenstava i koji će biti plaćeni.

Angažiranje djelatnika za obavljanje redovnih poslova vršiti sukladno pozitivnim zakonskim propisima.

Rashode i izdatke evidentirati u obračunskom razdoblju u kojem je obveza za plaćanje i nastala sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH.

Potrebno je transfere realizirati na način definiran Zakonom o izvršenju Proračuna HNŽ uz osiguranje transparentnosti i po unaprijed jasnim i mjerljivim kriterijima.

Potrebno je sredstva Tekuće pričuve koristiti samo u slučaju hitnih i nepredviđenih izdataka, a za raspoređivanje istih donijeti kriterije kako bi utrošak sredstava tekuće pričuve bio transparentan i sukladan Zakonu o izvršavanju proračuna Županije.

Potrebno je izvršiti usuglašavanje stanja sredstava utvrđenog popisom sa knjigovodstvenim stanjem sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, kao i izvršiti usuglašavanje sredstava i izvora sredstava sukladno spomenutim aktima.

Dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o javnim nabavama BiH.

Potrebno je izvršiti analizu naplativosti potraživanja i plasmana, te sukladno utvrđenom knjigovodstveno evidentirati iste, kako je to predviđeno Računovodstvenim politikama za županijske proračunske korisnike i riznicu, a u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja u financijskim izvješćima.

Potrebno je intezivirati aktivnosti na usuglašavanju stvarnog stanja duga po osnovu poreza i doprinosa utvrđenih od strane Porezne uprave FBiH kako bi se isti mogao unijeti u Glavnu knjigu, a sve u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja u financijskim izvješćima.

Potrebno je potraživanja i obveze po izvršnim sudskim rješenjima knjigovodstveno evidentirati u Glavnoj knjizi, u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja u financijskim izvješćima.

Potrebno je od strane nadležnih stvoriti preduvjete kako bi se namjenska sredstva za zaštitu i spašavanje realizirala za namjene definirane Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Osvrt na preporuke iz prethodnog izvješća

Na osnovu izvršene revizije Konsolidiranih financijskih izvješća Proračuna Županije za 2011. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, ističemo da **nije postupljeno po preporukama** koje se odnose na:

- Donošenje internih akata definiranih Zakonom o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika i dosljedna primjena istih;
- Analizu pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta proračunskih korisnika, u cilju utvrđivanja da li su isti doneseni sukladno stvarnim potrebama za obavljanjem zakonom utvrđene djelatnosti;
- Uspostavu odjela za internu reviziju sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji proračunskih korisnika;
- Poštivanje odredbi Zakona o proračunima u FBiH kod izrade istog u dijelu sačinjavanja detaljnog obrazloženja zahtjeva za dodjelu sredstava;
- Prestrukturiranje rashoda sukladno članku 33. Zakona o proračunima u FBiH;
- Poštivanje odredbi Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o riznici u FBiH u dijelu sačinjavanja adekvatnih planova novčanih tijekova, odobravanja tromjesečnih i mjesečnih planova proračunskih korisnika i izvješćivanja istih o odobrenim operativnim planovima;
- Donošenje pravilnika o vrsti vlastitih prihoda sukladno odredbama Uredbe o utvrđivanju vlastitih prihoda, načinu i rokovima raspodjele;
- Usuglašavanje ugovora o dodjeli koncesija sa Odlukom Vlade o visini mineralne osnovice za izračun koncesijske naknade za dodjeljivanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina;
- Poduzimanje aktivnosti na naplati prihoda ostvarenih temeljem potpisanih ugovora o dodjeli koncesija;

- Dosljedno poštivanje dredbi Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja;
- Ograničavanje troškova mobilnih telefona za sve organe uprave i utvrđivanje ograničenja za korištenje fiksnih telefona, sukladno Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika;
- Reguliranje korištenja službenih vozila internim aktom, utvrđivanje normativa utroška goriva i vođenje propisanih evidencija;
- Dosljedno poštivanje odredbi Uredbe o ograničavanju izdataka za reprezentaciju;
- Preispitivanje isplate naknada za rad povjerenstava kod obavljanja poslova koji su pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu predviđeni kao redoviti poslovi i reguliranje poslova i zadataka koji će se obavljati putem povjerenstava i koji će biti plaćeni;
- Popunjavanje radnih mjesta definiranih pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu na način utvrđen Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Evidentiranje rashoda i izdataka u obračunskom razdoblju u kojem je obveza za plaćanje i nastala sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH;
- Realiziranje sredstava tekućih transfera temeljem usvojenih programa utroška od strane Vlade sa jasno definiranom namjenom i kriterijima za dodjelu sredstava;
- Korištenje sredstava Tekuće pričuve samo u slučaju hitnih i nepredviđenih izdataka sukladno kriterijima za dodjelu sredstava;
- Blagovremeno obavljanje popisa, donošenje odluka o usvajanju elaborata o popisu i knjigovodstveno evidentiranje promjena uz poštivanje odredbi Zakona o proračunima u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o popisu sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, potraživanja i obveza kod svih korisnika proračuna;
- Nabavu stalnih sredstava sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH i Zakonu o izvršenju proračuna Hercegbosanske županije;
- Iskazivanje u financijskim izvješćima obveza utvrđenih od strane Porezne uprave FBiH;
- Stvaranje preduvjeta za realiziranje namjenskih sredstava za zaštitu i spašavanje za namjene definirane Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

Preporuke po kojima je djelomično postupljeno, a odnose se na:

- Evidentiranje potraživanja od kupaca u sustavu Glavne knjige u trenutku nastanka istih i redovito usuglašavanje podataka iz pomoćnih evidencija o ostvarenim prihodima sa podacima Glavne knjige, te poduzimanje potrebnih aktivnosti na naplati potraživanja sukladno Zakonu o riznici u FBiH i Naputku o izvršenju proračuna sa Jedinstvenog računa Riznice;
- Poštivanje zakonskih propisa prilikom obračuna i isplate dodatka na plaću državnih službenika po osnovu ocjene rada iz prethodne godine, naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad, naknade plaće za vrijeme porodiljskog dopusta, povećanja plaće temeljem povećanog obima posla, nagrada za postignute rezultate rada i toplog obroka;
- Uspostavu nadzora nad realizacijom transfera od vodnih naknada u cilju potvrđivanja da su sredstva realizirana za odobrene namjene;
- Analizu naplativosti potraživanja za pružene usluge, preknjižavanje nenaplativih potraživanja na poziciju sumnjivih i spornih sukladno Naputku o izvršenju proračuna sa jedinstvenog računa riznice.

Preporuke po kojima je u cijelosti postupljeno, a odnose se na:

- Nabavu roba od dobavljača izabranih sukladno Zakonu o javnim nabavama BiH, sa kojima je Stručna služba Vlade zaključila ugovor o nabavi;
- Iskazivanje donatorskih sredstava na bilančnim pozicijama sukladno odredbama Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Računovodstvenih politika za Federalne proračunske korisnike i riznicu;
- Uspostavu zadovoljavajuće evidencije prikupljenih a nerealiziranih namjenskih sredstava, iskazivanje neutrošenih namjenskih sredstava na kraju godine na poziciji razgraničenih prihoda, sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Računovodstvenim politikama.

Nije postupljeno sukladno članku 16. točka 3. Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine („Sl. novine FBiH“, broj 22/06), odnosno nije obaviješten Ured za reviziju institucija u FBiH o poduzetim aktivnostima na otklanjanju nedostataka konstatiranih u revizorskom Izvješću za 2010. godinu.

4.2 Sistem internih kontrola

Izvršili smo procjenu uspostavljanja i funkcioniranja internih kontrola uspostavljenih od strane rukovodnih struktura kojima se osigurava ispravno izvršavanje propisa i politika vezanih za prikupljanje i potrošnju javnog novca.

Odgovornost menadžmenta sukladno važećim propisima je uspostava efikasnog sustava internih kontrola. Svi ministri i direktori upravnih organizacija i ustanova odgovorni su za računovodstvo, unutarnju kontrolu i nadzor svojih ministarstava, uprava i ustanova uključujući i potrošačke jedinice u njihovoj nadležnosti. Također su odgovorni za uspostavljanje i održavanje sustava upravne i računovodstvene kontrole nad proračunima, odobrenim financijskim planovima, naplatama prihoda i primitaka i proračunskim izdacima i isplatama.

Člankom 62. Zakona o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje sustava internih kontrola donesenih od strane Federalnog ministarstva financija, propisano je donošenje Pravilnika o internim kontrolama--internim kontrolnim postupcima za sve proračunske korisnike. Ovim Pravilnikom trebaju se utvrditi upravljački, administrativni, računovodstveni i kontrolni postupci, postupci informiranja, komunikacija, nadgledanja i procjene rizika. Niti jedan proračunski korisnik nije donio Pravilnik o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima, što znači da nije vršena procjena rizika za ključne procese poslovanja, pa samim tim niti definiran način prevladavanja istog.

Ministarstva Županije donijela su Pravilnike o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta kojima se definira ustroj, opis poslova uposlenih, sistem rada i rukovođenja u važnijim procesima rada kao i ključne interne kontrole. Kod dosta proračunskih korisnika je popunjenost sistematiziranih mjesta relativno mala, dok isti ugovorno angažiraju djelatnike. Zbog navedenog, proračunski korisnici trebaju izvršiti analizu pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji, kako bi se utvrdilo da li je pravilnicima predviđen optimalan odnosno realan broj uposlenika ili veći broj radnih mjesta od potrebnog broja za obavljanje poslova iz Zakonom utvrđene nadležnosti.

Iako su prethodnim revizorskim izvješćem date preporuke za poboljšanje sustava internih kontrola, ne može se potvrditi da je uspostavljen cjelovit sustav internih kontrola kroz donošenje potrebitih akata, procedure praćenja primjene donesenih akata, identifikaciju nadležnosti i odgovornosti i procjenu rizika.

Navodimo nedovoljno funkcioniranje sistema internih kontrola kod izrade i donošenja proračuna za 2011. godinu, kao i kod njegovog izvršenja. Naime, kod predaje zahtjeva za proračunskim sredstvima proračunski korisnici nisu davali obrazloženja proračunskih zahtjeva. Također, donošenje odluka o unutarnjim preraspodjelama, kao i odobravanjem tekuće pričuve proračunskim korisnicima uz obrazloženje nedostatka sredstava upućuje na činjenicu da nije poštovano ograničenje stvaranja izdataka samo samo za namjene i do odobrenog iznosa. Popis sredstava, potraživanja i obveza, nije izvršen pravovremeno i sveobuhvatno, niti je izvršena usuglašavanje podataka konstatiranih popisom sa knjigovodstvenim evidencijama. Tekuća pričuva nije korištena u hitnim i nepredviđenim slučajevima sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Zakonu o izvršavanju proračuna Županije, niti su doneseni kriteriji za odobravanje iste. Određeni transferi su realizirani bez unaprijed definiranja jasnih i mjerljivih kriterija i na

netransparentan način, što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o izvršenju proračuna za 2011. godinu. U svim slučajevima nisu dosljedno primjenjene odredbe Zakona o javnim nabavama kod nabave kako stalnih sredstava tako i za tekuće izdatke. Kod izdataka za putne troškove, reprezentaciju, telefonske usluge nisu u cijelosti primjenjeni inteni akti koji reguliraju ove izdatke. Ne poštuju se odluke Vlade o utvrđivanju naknade za koncesije, niti se poštuju odredbe sklopljenih ugovora o koncesijama u djelu ispostavljanja faktura korisnicima koncesija. Također, fakture korisnicima koncesija se ne evidentiraju u propisanim evidencijama, niti se potraživanja temeljem istih unose u knjigovodstvo Županije.

U Županiji nije uspostavljena interna revizija sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru i Pravilnikom o internoj reviziji proračunskih korisnika.

Potrebno je donijeti interne akte definirane Zakonom o proračunima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod proračunskih korisnika, kao i njihova dosljedna primjena s ciljem uspostave funkcionalnog sustava interne kontrole.

Potrebno je uspostaviti odjel za internu reviziju sukladno Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilniku o internoj reviziji proračunskih korisnika.

4.3 Proračun za 2011. godinu

Obzirom da Proračun nije usvojen do 31.12.2010. godine, financiranje proračunskih korisnika, u razdoblju od 01.01.-31.03.2011. godine, vršeno je temeljem Odluke o privremenom financiranju od 28.01.2011. godine, u iznosu od 14.200.000 KM. Proračun za 2011. godinu Skupština je usvojila 11.05.2011. godine, i istim su prihodi i primici i rashodi i izdaci planirani u iznosu od 65.279.056 KM. Proračunom Županije za 2011. godinu, planirano je slijedeće:

R. br.	Opis	Proračun za 2011. godinu	Proračun za 2011. godinu sa odlukama o preusmjerenju	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
I UKUPNI PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE		65.279.056	65.279.056	100,00
1	Porezni prihodi	55.470.000	55.470.000	100,00
2	Neporezni prihodi	6.109.056	6.109.056	100,00
3	Tekuće potpore	3.700.000	3.700.000	100,00
4	Financiranje			
II UKUPNI RASHODI		65.279.056	65.008.030	99,58
1	Bruto plaće, naknade i doprinosi	42.973.161	42.951.480	99,95
2	Izdaci za materijal i usluge	5.610.593	6.002.886	106,99
3	Tekući transferi	9.310.720	9.460.152	101,60
4	Kamate na domaće pozajmljivanje	195.700	195.900	100,10
5	Nabava stalnih sredstava	4.609.200	4.617.180	100,17
6	Kapitalni grantovi	1.452.682	1.452.682	100,00
7	Otplate domaćeg pozajmljivanja	327.000	327.750	100,23
8	Tekuća rezerva	800.000		0,00
III RAZLIKA PRIHODA I RASHODA		0	271.026	

Provedenom revizijom uočili smo da se rukovodne strukture nisu pridržavale odredbi Zakona o proračunima u FBiH kojima je uređeno planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje Proračuna županije, obzirom na slijedeće:

Ministarstvo financija Vladi županije nije uputilo prijedlog Smjernica ekonomske i fiskalne politike za trogodišnji period, nego je iste izravno uključilo u sastav Dokumenta okvirnog proračuna za period 2011. - 2013. godine, na koji je Vlada 29.07.2010. godine dala suglasnost.

Nisu poštovani rokovi za donošenje Instrukcije za izradu zahtjeva za odobravanje proračunskih sredstava u 2011. godini, Prijedloga proračuna, Nacrta proračuna, kao i usvajanja Proračuna za 2011. godinu.

Većina proračunskih korisnika nije sačinjavala obrazloženje financijskog plana i predviđenih potreba.

Proračunski korisnici nisu dostavljali mjesečne i tromjesečne operativne planove za izvršenje proračuna, nego je Ministarstvo financija za sve proračunske korisnike sačinjavalo iste na principu 1/12 od ukupnog odobrenog proračuna.

Nisu sačinjavani tromjesečni i mjesečni planovi novčanih tijekova.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju utvrđeno je da ukupno prestrukturiranje rashoda unutar proračunskih korisnika iznosi 1.266.347 KM, te da je kod pojedinih proračunskih korisnika (Tužiteljstvo, Pravobranilaštvo, Uprava civilne zaštite) prestrukturirano preko 10% ukupno odobrenih rashoda, što nije sukladno članku 33. Zakona o proračunima u FBiH. Obzirom na navedeno, može se zaključiti da su proračunski korisnici postupali suprotno odredbama članka 31. Zakona o proračunima u FBiH i stvarali obveze veće od proračunom odobrenih sredstava.

Dosljedno poštivati odredbe Zakona o proračunima u FBiH i Zakona o riznici u FBiH.

4.4 Prihodi i primici Proračuna Županije za 2011. godinu

Prema konsolidiranim financijskim izvješćima za 2011. godinu ukupni prihodi i primici su iskazani u iznosu 66.466.521 KM, što je u odnosu na Proračun za 2011. godinu više za 1.187.465 KM ili 1,82%. U odnosu na prethodnu godinu ostvareni su veći prihodi i primici za 7.218.862 KM ili 12,18%. Struktura ostvarenih prihoda sa indeksima ostvarenja daje se u slijedećem tabelarnom pregledu:

R.br.	Opis	Budžet za 2011. godinu	Ostvareno u 2010. godini	Ostvareno u 2011. godini	Index (5/3)	Index (5/4)
1	2	3	4	5	6	7
Ukupni prihodi i primici i financiranje		65.279.056	61.647.659	66.466.521	101,82	107,82
Ukupni prihodi i primici (od 1 do 4)		65.279.056	59.247.659	66.466.521	101,82	112,18
1	Prihodi od poreza	55.470.000	52.085.767	54.566.842	98,37	104,76
1.1.	Porez na dobit	800.000	1.284.014	968.792	121,10	75,45
1.2.	Porez na plaće i radnu snagu	300.000	691.790	145.012	48,34	20,96
1.3.	Porez na imovinu	650.000	528.011	607.917	93,53	115,13
1.4.	Domaći porez na dobra i usluge	70.000	220.012	117.422	167,75	53,37
1.4.	Prihodi od indirektnih poreza	50.000.000	46.308.226	49.546.686	99,09	106,99
1.5.	Ostali porezi	50.000	9.488	9.158	18,32	96,52
1.6.	Porez na dohodak	3.600.000	3.044.226	3.171.855	88,11	104,19
2	Neporezni prihodi (2.1+2.2+2.3)	6.109.056	5.371.163	3.486.252	57,07	64,91
2.1.	Prihod od poduzetničkih aktivnosti	1.039.056	887.807	205.939	19,82	23,20
2.1.1.	Prihod od javnih poduzeća	939.056	876.410	199.174	21,21	22,73
2.1.2.	Ostali prihodi od imovine	100.000	11.397	6.765	6,77	59,36
2.2.	Naknade i takse i prihodi od usluga	4.370.000	3.919.707	2.730.684	62,49	69,67
2.2.1.	Administrativne takse	15.000	11.459	7.268	48,45	63,43
2.2.2.	Sudske takse	900.000	797.977	701.179	77,91	87,87
2.2.3.	Komunalne takse	0	0	350		
2.2.4.	Ostale kantonalne naknade	600.000	472.859	415.402	69,23	87,85
2.2.5.	Posebne naknade i takse	2.105.000	1.944.735	919.254	43,67	47,27
2.2.6.	Prihod od pružanja javnih usluga	750.000	639.247	633.643	84,49	99,12
2.2.7.	Neplanirani prihodi	0	53.430	53.588		100,30
2.3.	Novčane kazne	700.000	563.649	549.629	78,52	97,51
3	Potpore (grantovi)	3.700.000	1.771.021	8.385.673	226,64	473,49
3.1.	Potpore iz inozemstva	0	0	32.031		
3.2.	Od ostalih razina vlasti	3.700.000	1.771.021	8.349.142	225,65	471,43
3.3.	Donacije	0	0	4.500		
4	Prihodi temeljem zaostalih obveza (od carina)	0	19.708	27.754		140,83
5	Primici i financiranje		2.400.000	0		0,00

Uvidom u pregled ostvarenja prihoda u odnosu na planirane je vidljivo da je najveće odstupanje iskazano na pozicijama potpore od ostalih razina vlasti (ostvarenje 225,65%), posebne naknade i takse (ostvarenje 43,67%), prihodi od javnih poduzeća (ostvarenje 21,21%), indirektni porezi (ostvarenje 99,09%), porez na dohodak (ostvarenje 88,11%), porez na dobit (ostvarenje 121,10%).

Vlastiti prihodi su u financijskim izvješćima iskazani u iznosu 284.404 KM, a većim dijelom su iskazani na pozicijama Ministarstva unutarnjih poslova (149.057 KM), Općinskog suda Livno (100.588 KM) i Stručne službe Vlade (25.350 KM). Vlada je 12.11.2009. godine donijela Uredbu o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele kojom je definirano da su svi proračunski korisnici koji ostvaruju vlastite prihode dužni u roku od 90 dana donijeti pravilnike o vrsti vlastitih prihoda, na koje će po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva financija suglasnost dati Vlada. Po iskazu odgovorne osobe niti jedan proračunski korisnik nije sačinio pravilnik o vrsti vlastitih prihoda, te se ne može potvrditi da navedena sredstva predstavljaju vlastite prihode.

Prihodi od koncesija su u financijskim izvješćima iskazani u iznosu 50.489 KM, što u odnosu na planiranih 100.000 KM predstavlja ostvarenje od 50,49%. Uvidom u pregled potpisanih ugovora je utvrđeno da na dan 31.12.2011. godine postoji 27 potpisanih ugovora o koncesiji u nadležnosti **Ministarstva gospodarstva** od čega se njih 14 odnosi na eksploataciju mineralnih sirovina, 1 eksploataciju vode, 1 turističku djelatnost i 11 ugovora za izgradnju vjetroelektrana. U nadležnosti **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** postoji 1 ugovor o koncesiji i isti se odnosi na lovnu djelatnost. Uvidom u potpisane ugovore o dodjeli koncesija na eksploataciju mineralnih sirovina je vidljivo da su ugovori tipski i da je istim definirano pravo korisnika na eksploataciju prirodnih resursa za vlastitu proizvodnju kao i za prodaju na tržištu, dok je u istim definirana obveza korisnika koncesije da plaća naknadu u određenom postotku samo za ostvareni prihod temeljem prodaje predmeta koncesije na tržištu. Iz navedenog proizilazi da korisnici koncesija temeljem postojećih ugovora ne trebaju plaćati naknadu za eksploatirane mineralne sirovine koje su iskorištene u vlastitoj proizvodnji. Vlada je 29.04.2010. godine donijela Odluku o osnovici za izračun koncesijske naknade za eksploataciju mineralnih sirovina kojom je definirana naknada po jedinici mjere za sve mineralne sirovine. Provedenom revizijom je utvrđeno da ugovori o koncesijama nisu usuglašeni sa spomenutom odlukom. Također, iz pregleda eksploatiranih količina je vidljivo da se korisnici koncesija nisu pridržavali godišnjih količina za eksploataciju definiranih ugovorima.

Ministarstvo gospodarstva nije ispostavljalo račune korisnicima koncesija za eksploatirane mineralne sirovine za 2011. godinu u istoj iako je to bilo u obvezi po ugovorima činiti posljednjeg dana polugodišta. Po iskazu odgovorne osobe računi za eksploataciju mineralnih sirovina za 2011. godinu su ispostavljene u 2012. godini, ali obzirom da potraživanja temeljem istih nisu iskazani u Glavnoj knjizi, niti se vodi knjiga izlaznih računa, vjerodostojnost istog se ne može potvrditi. **Zbog navedenog se ne može potvrditi da su od strane nadležnog ministarstva poduzete potrebne radnje kako bi se zaštitila javna dobra koja su mu dana u nadležnost.** Također, uzimajući u obzir činjenicu da se prihodi od koncesija dijele između Županije i općine na čijem prostoru se nalazi predmet koncesije u omjeru 40-60% ne poduzimanje mjera kako bi se ova naknada i naplatila izravno je oštetilo i proračune općina u znatnom iznosu.

Potrebno je da proračunski korisnici koji ostvaruju vlastite prihode donesu pravilnike o vrsti vlastitih prihoda kako je to Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda, načinu i rokovima raspodjele i predviđeno.

Potrebno je ugovore o dodjeli koncesija usuglasiti sa Odlukom Vlade o visini mineralne osnovice za izračun koncesijske naknade za dodjeljivanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina.

Potrebno je račune za eksploataciju mineralnih sirovina ispostavljati polugodišnje, iste evidentirati u knjizi izlaznih računa kao i u Glavnoj knjizi, te poduzeti neophodne aktivnosti kako bi se prihodi temeljem potpisanih ugovora o dodjeli koncesija i naplatili, a sve u cilju zaštite javnih dobara koja su im povjerena u nadležnost.

4.5 Rashodi i izdaci Proračuna Županije za 2011. godinu

U konsolidiranim financijskim izvješćima iskazani su ukupno ostvareni rashodi i izdaci u iznosu od 55.396.198 KM. Struktura iskazanih rashoda i izdataka, prikazana je u slijedećoj tabeli:

R. br.	Opis	Proračun za 2011. godinu	Proračun za 2011. godinu sa odlukama o preusmjerenju	Ostvareno u 2010. godini	Ostvareno u 2011. godini	Index (6/4)	Index (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
	UKUPNO (I+II+III)	65.279.056	65.008.030	55.293.335	55.396.198	85,21	100,19
	I TEKUĆI IZDACI (a+b+c+d)	58.090.174	58.610.418	52.496.265	52.133.515	88,95	99,31
	a) Plaće i naknade i doprinosi (od 1 do 3)	42.973.161	42.951.480	38.847.056	39.902.603	92,90	102,72
1	Bruto plaće i naknade	32.759.982	32.702.052	30.032.470	31.002.461	94,80	103,23
2	Naknade troškova zaposlenih	6.751.086	6.755.193	5.640.703	5.602.693	82,94	99,33
3	Doprinosi poslodavca	3.462.093	3.494.235	3.173.883	3.297.449	94,37	103,89
	b) Izdaci za materijal i usluge (od 4 do 12)	5.610.593	6.002.886	5.499.655	5.047.034	84,08	91,77
4	Putni troškovi	227.000	229.386	176.058	175.107	76,34	99,46
5	Izdaci za energiju	588.900	584.713	520.214	527.511	90,22	101,40
6	Izdaci za komunalne usluge	622.790	748.368	584.254	690.637	92,29	118,21
7	Nabava materijala	357.100	442.232	481.936	363.752	82,25	75,48

8	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	436.600	507.106	440.666	465.049	91,71	105,53
9	Unajmljivanje imovine i opreme	87.800	87.100	87.838	76.265	87,56	86,82
10	Izdaci za tekuće održavanje	986.000	1.048.562	892.473	887.110	84,60	99,40
11	Osiguranje, bankarske i usluge platnog prometa	152.981	152.331	127.833	119.447	78,41	93,44
12	Ugovorene usluge	2.151.422	2.203.088	2.188.383	1.742.156	79,08	79,61
c) Ukupno tekući transferi (od 13 do 17)		9.310.720	9.460.152	8.000.956	7.049.012	74,51	88,10
13	Transferi drugim nivoima vlasti	2.264.000	2.326.843	3.020.323	2.021.789	86,89	66,94
14	Grantovi pojedincima	3.116.720	3.150.920	2.619.498	2.920.174	92,68	111,48
15	Grantovi neprofitnim organizacijama	630.000	689.378	574.715	655.842	95,14	114,12
16	Subvencije javnim poduzećima	300.000	263.000	1.294.272	136.701	51,98	10,56
17	Subvencije privatnim poduzećima	1.000.000	0	0	1.003.589		
18	Ostali grantovi-povrat i drugo	2.000.000	3.030.011	492.148	310.917	10,26	63,18
d) Kamate za domaće pozajmljivanje		195.700	195.900	148.598	134.866	68,84	90,76
II KAPITALNI IZDACI (e + f + g)		6.388.882	6.397.612	2.797.070	3.262.683	51,00	116,65
e) Nabava stalnih sredstava (od 18 do 23)		4.609.200	4.617.180	1.777.234	2.373.901	51,41	133,57
18	Nabavka zemljišta	0	0	0	0		
19	Nabavka građevina	455.000	455.000	325.114	437.778	96,21	134,65
20	Nabavka opreme	521.000	527.280	328.611	186.368	35,35	56,71
21	Nabavka trajnih sredstava u obliku prava	510.000	506.000	69.518	127.009	25,10	182,70
22	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	3.123.200	3.128.900	1.053.991	1.622.746	51,86	153,96
f) Ukupno kapitalni grantovi (od 23 do 25)		1.452.682	1.452.682	724.219	591.678	40,73	81,70
23	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlade	452.682	452.682	326.465	350.000	77,32	107,21
24	Kapitalni grantovi neprofitnim org. i pojedincima	1.000.000	1.000.000	397.754	241.678	24,17	60,76
g) Otplata domaćeg pozajmljivanja		327.000	327.750	295.617	297.104	90,65	100,50
III Tekuća rezerva		800.000					

4.5.1 Plaće, naknade i doprinosi

Plaće i naknade troškova zaposlenih predstavljaju najznačajniji izdatak Proračuna, i iste u revidiranoj godini iznose 39.902.603 KM što je 76,54% ukupnih rashoda i izdataka. U odnosu na prethodnu godinu ovi izdaci su veći za 969.991 KM ili 3,23%. Na plaće i pripadajuće poreze i doprinose utrošeno je 34.299.910 KM, a na naknade troškova zaposlenih (topli obrok, regres, prevoz na posao i sa posla, jubilarne nagrade, jednokratne novčane pomoći) 5.602.693 KM. Iskazani trošak odnosi se na 1.807 uposlenih od čega se na ustanove obrazovanja odnosi 1.015, sudstvo 90, MUP 446 i na ostale proračunske korisnike 256 uposlenih.

Plaće se obračunavaju prema utvrđenim koeficijentima, a bruto vrijednost osnovice za 2011. godinu je 525,40 KM, naknada za ishranu u toku rada isplaćuje se 8 KM dnevno, a regres je iznosio 400 KM. Pripadajući porezi i doprinosi revidiranog razdoblja se obračunavaju i uplaćuju sukladno propisima, plaća za prosinac je isplaćena početkom 2012. godine.

Najviša plaća koja se isplaćuje iz proračuna je plaća glavnog Županijskog tužitelja 3.579 KM, dok najniža plaća iznosi 518 KM. Osnovna plaća predsjednika Skupštine i predsjednika Vlade je 3.135 KM, ministara u Vladi 2.710 KM, zastupnika u Skupštini 1.762 KM.

Za naknade skupštinskim zastupnicima isplaćeno je 159.322 KM i odnose se na naknade za zastupnički paušal (650 KM), naknade za nazočnost na sjednicama (100 KM) i naknade za sudjelovanje u radu kolegija (150 KM). Skupština ima 25 zastupnika od kojih je 11 profesionaliziralo svoj rad i primanju plaću temeljem Odluke o utvrđivanju koeficijenata za obračun plaće zastupnicima koji profesionalno obnašaju zastupničku dužnost i dužnosnika koje bira odnosno imenuje Skupština.

Provedenom revizijom utvrđeno je da proračunski korisnici nisu poštovali odredbe zakonskih propisa:

- obračun i isplata naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad (bolovanje preko 42 dana) pojedini proračunski korisnici isplaćivali su u 100% iznosu od osnovice za izračun, što nije sukladno članku 41. Zakona o zdravstvenom osiguranju HBŽ (Ministarstvo financija, Uprava za inspekcijske poslove);

- obračun visine naknade plaće za vrijeme porodiljnog dopusta nije vršen od strane nadležnog organa (Centar za socijalni rad), već je svaki proračunski korisnik samostalno vršio obračun navedene naknade;

- nisu poštivane odredbe članka 70. i 71. Zakona o namještenicima u organima državne službe u FBiH, koje se odnose na prestanak radnog odnosa u slučaju ispunjavanja zakonskih godina života, odnosno sa navršених 40 godina mirovinskog staža (Ministarstvo financija).

Ministarstvo znanosti, prosvjete, kulture i športa vršilo je isplate naknada jubilarnih nagrada za djelatnike osnovnih i srednjih škola, i iste su evidentirane kod ministarstva. U postupku revizije uočeno je da su jubilarne nagrade iz razdoblja 2007 - 2010. godine u iznosu od 41.931 KM i otpremnine zbog odlaska u mirovinu za 2010. godinu u iznosu 3.214 KM isplaćene na teret 2011. godine.

Obračun i isplatu plaća i dodataka na plaću potrebno je vršiti sukladno pozitivnim zakonskim propisima.

4.5.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge iskazani su u iznosu od 5.047.034 KM što je za 452.621 KM manje u odnosu na prethodnu godinu, a 955.852 KM manje u odnosu na odobreni Proračun. Najvećim djelom se ovi izdaci odnose na ugovorene usluge 1.742.156 KM, izdatke za tekuće održavanje 887.110 KM, izdatke za komunalne usluge 690.637 KM, izdatke za energiju 527.511 KM, izdatke za usluge prijevoza i goriva 465.049 KM i izdatke za nabavu materijala 363.752 KM i dr.

Putni troškovi su iskazani u iznosu od 175.107 KM. Uvidom u naloge za službeni put kod Skupštine, Stručne službe Vlade, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva znanost, kulture i sporta sa osnovnim i srednjim školama, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva gospodarstva utvrđeno je da se u potpunosti nisu poštovale odredbe Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja. Putni nalozi ne sadrže sve elemente propisane Uredbom u dijelu evidentiranja datuma izdavanja, vremena provedenog na putu kao i pravdanja istih gdje ima kašnjenja i više mjeseci (srednje škole). U određenim slučajevima putni nalozi su izdavani poslije obavljenog putovanja (Ministarstvo znanosti, kulture i sporta) ili su nalozi po putovanjima iz 2010. godine pravdani u 2011. godini (Ministarstva gospodarstva i poljoprivrede). U prezentiranoj dokumentaciji su i nalozi za upotrebu osobnog automobila u službene svrhe (zastupnici), bez odobrenje za upotrebu i dokaza o cijeni goriva. Nalozi uglavnom ne sadrže datum pravdanja u slučaju kada je na istima izvršen samo obračun troškova za korištenje osobnog automobila.

Proračunski korisnici po putnim nalogima za službeni put u inozemstvo nisu vršili pravilan obračun dnevnica jer nije navđeno vrijeme prelaska granice i primjenjena je dnevnicа koja važi za inozemstvo što se suprotno članku 9. Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja.

Izdaci za telefonske usluge su iskazani u iznosu od 224.509 KM. Uporaba službenih mobilnih telefona određena je Odlukom Vlade koja ograničava stvaranje izdataka i propisuje korisnike i visinu do koje korisnici smiju stvarati izdatke na teret proračuna. Odlukom nije ograničena uporaba fiksnih telefona, niti su obuhvaćeni djelatnici Skupštine. Također, Ministarstvo pravosuđa i uprave, iako je bilo dužno sukladno članku 2. navedene Odluke, za niže proračunske jedinice u svom sastavu nije posebnim aktom uredilo način uporabe službenih mobilnih telefona. Prema prednjem vidljivo je da nisu poduzete cjelovite aktivnosti na dosljednoj primjeni Odluke u cilju racionalizacije korištenja proračunskih sredstava.

Na razini Županije Vlada je donijela Pravilnik o korištenju **službenih vozila** za potrebe županijskih tijela vlasti kao i Odluku o ograničavanju izdataka za gorivo. Navedenim pravilnikom propisano je da svi proračunski korisnici donesu poseban akt o načinu korištenja službenih vozila kojima raspolažu. U postupku revizije utvrđeno je da većina proračunskih korisnika nije donijela navedeni akt, niti je utvrdila normative potrošnje goriva po vozilima, a također su evidencije putnih naloga u određenom broju slučajeva nepotpune, te se ne može se potvrditi da proračunski korisnici mjesečno vrše praćenje i analizu utroška goriva (izuzev Ministarstva unutarnjih poslova i Uprave za inspekcijske poslove).

Izdaci za reprezentaciju su značajno smanjeni u odnosu na prethodnu godinu i iskazani su 55.150 KM. Međutim, i dalje se ponavljaju propusti iz ranijih godina vezano za nepoštivanje Uredbe o ograničavanju izdataka za reprezentaciju u dijelu sačinjavanja zabilješke na računima u svezi svrhe i povoda nastanka troška i donošenja posebnih akata kojima bi se regulirao način i uvjeti za korištenje sredstava reprezentacije u nižim portosačkim jedinicama od strane ministarstava koja su proračunski nadležna za iste. Također, određeni broj računa ne sadrži specifikaciju konzumirane hrane i pića, kod pojedinih korisnika na ovoj poziciji evidentirani su troškovi goriva što nije u skladu sa navedenom Uredbom kao ni sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH. Zbog naprijed navedenog ne može se potvrditi da su ovi izdaci nastali s

ciljem stvaranja i održavanja dobrih poslovnih odnosa i suradnje kako je to spomenutom Uredbom i predviđeno.

Izdaci za rad povjerenstava su iskazani u iznosu 160.947 KM. Proračunski korisnici isplaćuju naknade za rad u povjerenstvima za obavljanje poslova koji predstavljaju redovite poslove istih. Tako je Ministarstvo financija imenovalo stalno povjerenstva za provedbu postupka povrata više uplaćenih akontacija poreza na dohodak na JRR HBŽ od šest članova kojima za poslove pripada mjesečna naknada u visini od 240 KM predsjedniku, te po 200 KM članovima. Ministarstvo gospodarstva je isplaćivalo naknade za rad članovima povjerenstva za izvođenje tehničko-tehnološkog pregleda objekata koja se izvršavaju u okviru redovnih poslova kao i kod Ministarstva poljoprivrede za isplate za rad članovima stručnog povjerenstva u predmetu utvrđivanja ispunjavanja uvjeta kojima moraju udovoljavati izvođači radova u šumarstvu, utvrđivanje ispunjavanja veterinarsko-zdravstvenih uvjeta i sl. Zbog činjenice da su ovo redovni poslovi ministarstava, za čije izvršenje je potrebno definirati izvršitelje, kao i zbog činjenice da se isti obavljaju tijekom redovnog radnog vremena ne može se potvrditi opravdanost isplate ovih naknada.

Na poziciji **Ostalih izdataka od samostalne djelatnosti** iskazani su izdaci u iznosu 503.119 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju je utvrđeno da su ovi izdaci najvećim dijelom ostvareni kod osnovnih (228.052 KM) i srednjih škola (131.682 KM) u cilju organiziranja redovite nastave temeljem honorarnog rada djelatnika i sklopljenih ugovora sa vanjskim suradnicima.

Najveći dio ovih troškova odnosi se na obveze po osnovu zaključenih ugovora o djelu i ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova. Veći dio proračunskih korisnika ugovore je zaključivao za obavljanje redovnih poslova koji su predviđeni pravilnicima o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Kao primjer navodimo kod Skupštine (poslovi čišćenja, ahriviranje pošte, umnožavanje materijala), Ministarstva financija (vršenje obrade mjesečnih operativnih planova svih proračunskih korisnika, praćenje tijeka izvršavanja obveza banaka i održavanje odnosa sa bankama, priprema i obrada registara plaćanja), Općinski sud Livno (poslovi čišćenja, daktilografski poslovi), Ministarstvo gospodarstva (geodetsko snimanje, asisitiranje u pripremi i provođenju projekata), Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (poslovi usluge nadzora na prikupljanju podataka za izrađenu šumskogospodarsku osnovu za područje šumarije Tomislavgrad), Uprava za šumarstvo (poslovi izrade elaborata), Uprava za inspekcijske poslove (priprema baze podataka za veterinarsku inspekciju, baze subjekata ,baze za prakršajne naloge), Ministarstvo rada, zdravstva i skrbi (pripremanje uzoraka materijala), Direkcija robnih rezervi (pomaganje u sređivanju arhive), Uprava za ceste (poslovi čišćenja). Za obavljanje poslova i radnih zadataka koji imaju obilježja ugovora o radu (nesamostalnost radnika, rad po nalogu i pravilima poslodavca u radno vrijeme koje odredi poslodavac) isključivo se mora sklopiti ugovor o radu koji uključuje obveznu prijavu djelatnika na mirovinsko i zdravstveno osiguranje te plaćanje poreza i doprinosa. Ministarstvo gospodarstva je sklopilo ugovor o privremenim i povremenim poslovima 30.11.2011. godine za poslove koji su obavljani u periodu 01.11.2009 do 31.10.2011. godine za administrativno tehničke poslove za potrebe radnika bivšeg poduzeće DP „Cincar“ koji se pretežno ogledaju u reguliranju radno-pravnog statusa radnika, vrijednost ugovora 12.500 KM. Sklapanje ovog ugovora je suprotno odredbama članka 136 Zakona o radu kojim je propisano da privremeni i povremeni poslovi ne traju duže od 60 dana u toku kalendarske godine.

Na poziciji **ostalih nespomenutih usluga i dadžbina** uočeno je pogrešno evidentiranje određenih izdataka koji se sukladno analitičkom kontnom planu za proračun i proračunske korisnike ne mogu svrstati u navedenu poziciju (putni troškovi, troškovi nadzora nad izgradnjom stalnog sredstva, sponzorstva i pomoći). U toku 2011. godine evidentirani su izdaci u iznosu ne manjem od 57.118 KM za koje je obveza za plaćanje nastala u 2010. godini, što je u suprotnosti sa odredbom članka 59. Zakona o proračunima u FBiH, obzirom da rashodi i izdaci nisu priznati u razdoblju kada je obveza za plaćanje i nastala.

Dosljedno se pridržavati odredbi Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja u djelu obavljanja službenog puta tek nakon što je izdan nalog za službeni put, pravilno obračunavati dnevnicu za inozemstvo od trenutka prelaska granice, a putne troškove priznavati samo osobama koji su uposlenici Županije.

Potrebno je potrošnju mobilnih telefona ograničiti za sve organe uprave kao i utvrditi ograničenje za korištenje fiksnih telefona kako je to Smjernicama za uspostavu i jačanje internih kontrola kod proračunskih korisnika i predviđeno.

Potrebno je da proračunski korisnici internim aktom urede način korištenja službenih vozila, da utvrde normative utroška goriva, te o istom vode propisane evidencije.

Potrebno je dosljedno se pridržavati odredbi Uredbe o ograničavanju izdataka za reprezentaciju.

Potrebno je preispitati isplatu naknada za rad povjerenstava za obavljanje poslova koji su pravilnicima o unutarnjem ustrojstvu predviđeni kao redoviti poslovi, te internim aktima regulirati poslove i zadatke koji će se obavljati putem povjerenstava i koji će biti plaćeni.

Angažiranje djelatnika za obavljanje redovnih poslova vršiti sukladno pozitivnim zakonskim propisima.

Rashode i izdatke evidentirati u obračunskom razdoblju u kojem je obveza za plaćanje i nastala sukladno Zakonu o proračunima u FBiH i Uredbi o računovodstvu proračuna u FBiH.

4.5.3 Tekući i kapitalni transferi

Tekući transferi su planirani u iznosu od 9.460.152 KM (preraspodjelama povećani za iznos od 149.433 KM), a realizirani su 7.049.012 KM, ili 74,51%. U odnosu na prethodnu godinu manje su realizirani za 951.944 KM. Kapitalni transferi su planirani u iznosu 1.452.682 KM, a realizirani u iznosu 591.678 KM ili 40,73%. U odnosu na prethodnu godinu realizirani su u manjem iznosu od 132.541 KM.

Transferi za kulturu i sport **Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa** realizirani su u iznosu 445.456 KM (300.000 KM transfer za kulturu i 145.456 KM transfer za sport). Javni poziv za odobravanje sredstava objavljen je u Narodnim novinama Županije i u istom su definirane namjene za koje će se odobravati sredstva, ali ne i kriteriji temeljem kojih će se vrednovati pristigli zahtjevi. Odlukom Vlade od 17.11.2011. godine o usvajanju Programa utroška odobren je transfer za sport u iznosu od 85.000 KM i transfer za kulturu u iznosu 259.500 KM, dok su preostali iznosi ovih transfera odobravani pojedinačnim odlukama resornog ministra. Provedenom revizijom je utvrđeno da su ovi cjelokupni transferi realizirani bez definiranja kriterija za odobravanje sredstava, što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o izvršenju proračuna HBŽ za 2011. godinu.

Prijenos za visoko školstvo, Zavod za školstvo i studentske domove **Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa** realiziran je u iznosu od 675.000 KM. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju je utvrđeno da je temeljem odluke Vlade od 17.11.2011. godine cjelokupan iznos transfera realiziran u korist Sveučilišta u Mostaru, dok Zavod za školstvo i studentski domovi nisu uopće financirani, iako su bili proračunom planirani. Također, tijekom revizije nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrđivala postojanje parametara za utvrđivanje visine sredstava ovog transfera.

Transfer općinama – vodoprivreda **Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** je iskazan u iznosu 350.000 KM, a realizacija istog je provedena temeljem Odluke Vlada o usvojanju Programa utroška od 17.11.2011. godine i istim su definirani projekti po općinama sa pripadajućim iznosima koji se financiraju iz ovih sredstava. Visina sredstava za općinu je utvrđena u visini ostvarenih općih i posebnih vodnih naknada u toj općini u prethodnoj godini, dok je odabir projekata urađen na prijedlog općinskih načelnika. Provedenom revizijom je utvrđeno da od strane resornog ministarstva nisu definirani kriteriji za odabir projekata kojeg bi se trebali pridržavati općinski načelnici prilikom definiranja prioriteta. Zbog nedefiniranja kriterija se ne može potvrditi da je ovaj transfer realiziran na način propisan Zakonom o izvršenju proračuna HBŽ za 2011. godinu. Također, zbog kasnog donošenja odluke o odobravanju sredstava, kao i građevinske sezone, općinski načelnici kao korisnici sredstava nisu bili u mogućnost u svim slučajevima dostaviti dokumentaciju koja bi potvrđivala da su dodjeljena sredstva i realizirana za odobrene namjene.

Poticaj poljoprivrednoj proizvodnji **Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** je iskazan u iznosu 1.003.589 KM. Programom utroška ovih poticaja, usvojen Odlukom Vlade 17.11.2011. godine, su definirane vrste poticaja, iznos poticaja, kao i opći i posebni uvjeti koje moraju zadovoljiti korisnici poticaja. Zbog činjenice da se ovim poticajima potiču retroaktivne proizvodnje, što znači da je postojala mogućnost pogodovanja određenim skupinama proizvođača, ne može se potvrditi da je ovaj transfer realiziran na transparentan način i da su svi potencijalni korisnici imali iste mogućnosti za ostvarivanje istog.

Potrebno je transfere realizirati na način definiran Zakonom o izvršenju Proračuna HNŽ uz osiguranje transparentnosti i po unaprijed jasnim i mjerljivim kriterijima.

4.6 Tekuća pričuva

Tekuća pričuva Proračunom je planirana u iznosu od 800.000 KM i ista je Odlukom Vlade od 13.12.2011. godine uvećana za 24.225 KM sredstava prenesenih sa Zavoda za hranu. U revidiranoj godini realizirana su sredstva u iznosu od 553.199 KM, i to temeljem odluka Vlade Županije 516.699 KM, zaključaka predsjednika Vlade 32.000 KM i zaključkom ministra financija 4.500 KM.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je najveći dio sredstva izvršen za namjene koje su trebale biti planirane Proračunom, a odnose se na splate udrugama, pomoći socijalno ugroženim pojedincima, kao i isplate pojedinim proračunskim korisnicima koji su iskazali nedostajuća sredstva na pojedinim pozicijama. Obzirom na navedeno, može se zaključiti da utrošak ovih sredstava nije izvršen sukladno članku 34. Zakona o proračunima u FBiH i članku 14. Zakona o izvršavanju proračuna Hercegbosanske županije za 2011. godinu, odnosno samo za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave tijekom proračunske godine.

Također, kao i prethodnih godina, nisu doneseni kriteriji za raspodjelu sredstava tekuće pričuve, iako je isto propisano Zakonom o izvršavanju proračuna Županije.

Potrebno je sredstva Tekuće pričuve koristiti samo u slučaju hitnih i nepredviđenih izdataka, a za raspoređivanje istih donijeti kriterije kako bi utrošak sredstava tekuće pričuve bio transparentan i sukladan Zakonu o izvršavanju proračuna Županije.

4.7 Stalna sredstva i godišnji popis imovine na dan 31.12.2011. godine

Nabavna vrijednost stalnih sredstva prema finansijskim izvještajima je 34.042.379 KM, sadašnja 22.895.779 KM, ispravka vrijednosti 11.146.600 KM. Izvori stalnih sredstava iskazani su u iznosu od 22.042.551 KM i u odnosu na stalna sredstva manji su za 853.226 KM.

Iskazana vrijednost odnosi se na imovinu po vrijednosti i vrstama kako slijedi:

Opis	Zemljište	Gradevine	Oprema	Ost. st. sredstva	Sr. obl. prava	Sr. u pripremi	Sr. van upotr.	UKUPNO
Nab. vrijednost 01.01.2011.g	430.700	21.558.809	9.381.150	4	670.705	84.308	0	32.125.676
Povećanje tokom godine	0	2.087.515	247.804	0	136.503	0	0	2.471.822
Smanjenje tokom godine	0	0	555.119	0	0	0	0	555.119
Stanje 31.12.2011.	430.700	23.646.324	9.073.835	4	807.208	84.308	0	34.042.379
Amortizacija 01.01.2011.g		2.946.981	7.308.076		444.370			10.699.427
Amortizacija tokom perioda		396.695	595.600		2.807			995.102
Isknjižavanje amortizacije			547.929		0			547.929
Ukupna ispravka 31.12.2011.g	0	3.343.676	7.355.747	0	447.177	0	0	11.146.600
Neotpisana vrijednost 2010.g	430.700	18.611.828	2.073.074	4	226.335	84.308	0	21.426.249
Neotpisana vrijednost 31.12.2011.g	430.700	20.302.648	1.718.088	4	360.031	84.308	0	22.895.779

Iskazano smanjenje stalnih sredstava u iznosu od 555.119 KM odnosi se na otpis i isknjižavanje imovine po provedenom popisu sa 31.12.2010. godine, jer je Vlada tek 17.11.2011. godine donijela Odluku o usvajanju Elaborata o izvršenom popisu stalnih sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, potraživanja i obveza korisnika Proračuna Županije sa stanjem na dan 31.12.2010. godine. Shodno navedenom kod Stručne službe Vlade isknjiženo je 277.036 KM, 179.885 KM kod Ministarstva unutarnjih poslova i 98.198 KM kod ostalih proračunskih korisnika. Utvrđeno je da se rashodovanje stalnih sredstava vršilo samo na osnovu odluka Vlade bez provođenja procedura definiranih Računovodstvenim politikama za županijske proračunske korisnike i riznicu.

Izvršena je provjera provedenih kontrolnih aktivnosti u svezi popisa i usuglašavanja utvrđenog stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem i da li te aktivnosti daju pouzdanu osnovu za izražavanje mišljenja o iskazanom stanju u finansijskim izvješćima. Vlada je 24.11.2011. godine donijela Odluku o vršenju popisa imovine, potraživanja i obveza sa 31.12.2011. godine i imenovala Središnje popisno povjerenstvo. U postupku revizije utvrđeno je da su proračunski korisnici pojedinačno popisali svoju imovinu, potraživanja i obveze i sačinili izvješće o izvršenom popisu, ali Središnje popisno povjerenstvo nije sačinilo Elaborat o popisu, a bilo je u obvezi isti dostaviti Vladi najkasnije do 20.02.2012. godine. Obzirom na navedeno, postupljeno je suprotno odredbama Zakona o proračunima u FBiH, Uredbe o računovodstvu proračuna u FBiH, Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnika o popisu sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava, potraživanja i obveza kod korisnika proračuna Hercegbosanske županije. Također, isto je uticalo da se do zatvaranja poslovne godine, po popisu sa 31.12.2011. godine, nije izvršilo usuglašavanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom.

Provedenom revizijom utvrđeno je da je Povjerenstvo za popis **Ministarstva unutarnjih poslova** popisom utvrdilo vrijednost opreme od 4.103.360 KM po nabavnoj vrijednosti, stanje stanova utvrđeno je na temelju ispisa Službe za financije Općine Livno (Fond stambeno komunalne djelatnosti), dok popisom nisu iskazane zgrade čija knjigovodstvena vrijednost iznosi 1.084.328 KM. Prema izjavi odgovorne osobe većina stanova je privatizirana, ali računovodstvu nije dostavljena vjerodostojna dokumentacija temeljem koje bi se provelo iskniženje istih. Shodno prednjem, ne može se potvrditi da je izvršen popis zgrada i stanova, te se samim tim ne može se ni potvrditi vjerodostojnost iskazane imovine u finansijskim izvješćima.

Popisno povjerenstvo **Ministarstva gospodarstva** iskazalo je ceste u vrijednosti od 6.764.599 KM i sredstva u pripremi koja se odnose na regionalnu cestu Čaića lakat – Vaganj u iznosu od 4.163.272 KM, iako su knjigovodstveno sve ceste evidentirane na poziciji u upotrebi. Zbog navedenog, a kako su u prilogu Izvješća o popisu dati tabelarni pregledi imovine sa iskazanom nabavnom vrijednosti, amortizacijom i sadašnjom vrijednosti, ne može se potvrditi da je izvršenim popisom postignut cilj popisa imovine, odnosno usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom. Osim navedenog, uvidom u Izvješće o popisu konstatirano je da nije izvršen popis sumnjivih i spornih potraživanja.

Na sredstvima u pripremi iskazan je iznos od 84.308 KM, od čega se 74.231 KM odnosi na sportsku dvoranu Srednje ekonomske škole Livno. Prema predloženoj dokumentaciji okončana situacija je izdata 31.12.2007. godine. Obzirom da nije izvršen prenos na sredstva u upotrebu, a zgrada je u korištenju duži period, ne može se potvrditi da je izvršeno pravilno knjigovodstveno evidentiranje sredstava.

Potrebno je izvršiti usuglašavanje stanja sredstava utvrđenog popisom sa knjigovodstvenim stanjem sukladno Zakonu o proračunima u FBiH, Uredbom o računovodstvu proračuna u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u FBiH, kao i izvršiti usuglašavanje sredstava i izvora sredstava sukladno spomenutim aktima.

4.8 Finansijski rezultat

Prema prezentiranom konsolidiranom godišnjem Iskazu o izvršenju proračuna za 2011. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Proračun za 2011. godinu	Proračun za 2011. godinu sa preraspodjelama	Ostvareno u 2010. godini	Ostvareno u 2011. godini	Index (6/4)	Index (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
A	Prihodi i primici	65.279.056	65.279.056	59.247.659	66.466.521	101,82	112,18
1	Prihodi od poreza	55.470.000	55.470.000	52.085.767	54.566.842	98,37	104,76
2	Neporezni prihodi	6.109.056	6.109.056	5.390.871	3.514.006	57,52	65,18
3	Potpore (grantovi)	3.700.000	3.700.000	1.771.021	8.385.673	226,64	473,49
B	Rashodi i izdaci	64.952.056	64.680.280	54.997.718	55.099.094	85,19	100,18
1	Tekući rashodi	58.890.174	58.610.418	52.496.265	52.133.515	88,95	99,31
2	Kapitalni izdaci	6.061.882	6.069.862	2.501.453	2.965.579	48,86	118,55
C	Višak ostvarenih prihoda nad rashodima (A-B)		598.776	4.249.941	11.367.427	1898,44	267,47
D	Višak ostvarenih rashoda nad prihodima (B-A)						
E	Otplate primljenih zajmova	327.000	327.750	295.617	297.104	90,65	100,50
F	Financiranje			2.400.000			0,00

U konsolidiranom godišnjem Izvješću o izvršenju Proračuna Županije za 2011. godinu iskazani su ukupni prihodi i primici u iznosu od 66.466.521 KM, ukupni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 55.099.094 KM, te je višak prihoda nad rashodima u revidiranoj godini iskazan u iznosu od 11.367.427 KM. Ostvareni financijski rezultat je posljedica kako manjeg ostvarenja rashoda i izdataka tako i ostvarenja većih prihoda i primitaka, prvenstveno dobivenih 4.685.673 KM više od planiranih donacija od Vlade FBiH.

Iz ostvarenog suficita 2011. godine pokriven je akumulirani neraspoređeni višak rashoda nad prihodima prethodnih godina u iznosu od 4.865.963 KM, te je u konsolidiranoj bilanci stanja na dan 31.12.2011. godine iskazan akumulirani neraspoređeni višak prihoda nad rashodima u iznosu od 6.202.777 KM.

4.9 Nabave, kapitalni izdaci i primjena zakona o javnim nabavama

Nabava stalnih sredstava je iskazana u iznosu 2.373.901 KM i većim dijelom se odnosi na rekonstrukciju i investiciono održavanje 1.622.746, nabavu građevina 437.778 KM, nabavu opreme 186.368 KM i nabavu stalnih sredstava u obliku prava 127.009 KM.

Na poziciji rekonstrukcija zgrada **Srednja strukovna škola Tomislavgrad** iskazala je izdatak od 58.489 KM. Predmet ugovora je nadogradnja zgrade – II faza. Procedura odabira dobavljača provedena je putem konkurentskog postupka. Uzimajući u obzir činjenicu da se nadogranja škole odvija u fazama, ne može se potvrditi da je primjenjen odgovarajući postupak nabave definiran Zakonom o javnim nabavama BiH.

Na poziciji studije izvodljivosti **Uprava za ceste** je iskazala izdatak u iznosu od 116.608 KM i isti predstavlja nabavu projekata regionalne ceste R-419a i izradu projekta evidencije postojećeg stanja regionalne ceste R-416. Procedura odabira dobavljača provedena je kroz dva odvojena konkurentska postupka. Uzimajući u obzir ukupnu vrijednost izvršene nabave ne može se potvrditi da je primjenjen odgovarajući postupak nabave definiran Zakonom o javnim nabavama BiH.

Nabava uredskog materijala (obraci i papir, kompjutorski materijal, ostali administrativni materijal, materijal za čišćenje i drugo) iskazana je u iznosu od 363.752 KM, dok je nabava goriva za motorna vozila iskazana u iznosu od 434.191 KM.

Nabava **materijala i sitnog inventara** (uredskog materijala, tonera i punjenja za printere, faks aparate i aparate za kopiranje, tiskanica i drugog tiskanog materijala) u toku revidirane godine vršila se temeljem ugovora zaključenih u 2010. godini (14.09. i 23.12.), obzirom da su ponovljene obavijesti o nabavi od 28.06.2010. godine i 25.10.2010. godine sadržale odredbu da ugovorni organ namjerava zaključiti okvirni sporazum i da se za postupke nabave koji su okončani u toku 2010. godine, zaključče okvirni ugovori na period do 31.12.2011. godine. U tijeku 2011. godine nabava **lož ulja i goriva** za motorna vozila vršila se temeljem Okvirnih ugovora o javnoj nabavi roba zaključenih 25.07.2008. godine i 31.07.2008. godine i Aneksa istih od 18.12.2009. godine koji definira da će se nabave vršiti do okončanja postupka započetog odlukom Vlade od 20.11.2009. godine. Obzirom da procedura odabira dobavljača nije okončana, nabava lož ulj i goriva je i u 2011. godini vršena po ugovorima zaključenim u 2008. godini.

Dosljedno se pridržavati odredbi Zakona o javnim nabavama BiH.

4.10 Kratkoročna potraživanja i plasmani

U financijskim izvješćima kratkoročna potraživanja, plasmani i razgraničenja iskazani su kako slijedi:

OPIS	2011. godina	2010. godina
Kratkoročna potraživanja, plasmani i razgraničenja	300.029	340.637
Kratkoročna potraživanja	241.641	250.671
Potraživanja od pravnih lica za isporučene usluge	104.536	102.699
Za unaprijed plaćenu robu	32.675	55.033
Ostala potraživanja	104.430	92.939
Kratkoročni plasmani	49.574	51.074
Kreditni dati radnicima	19.574	21.074
Ostali kratkoročni plasmani	30.000	30.000
Financijski i obračunski odnosi-potraživanja od organa	31	384
Kratkoročna razgraničenja	8.783	38.508
Ostali razgraničeni rashodi	8.783	38.508

Kratkoročna potraživanja su na dan 31.12.2011. godine iskazana u iznosu 241.641 KM i odnose se na potraživanja za isporučene usluge 104.536 KM, unaprijed plaćene robe i usluge 32.675 KM, sumnjiva i sporna potraživanja 89.708 KM, ostala potraživanja 9.502 KM i akontacije za službeni put 5.220 KM.

Potraživanja za isporučene usluge u iznosu od 104.536 KM evidentirana su kod Ministarstva unutarnjih poslova i odnose se na usluge pratnje vangabaritnih tereta i izdavanje zapisnika o prometnim nezgodama pravnim licima. Od navedenog iznosa 99.609 KM se odnosi na potraživanja iz ranijeg razdoblja, dok 4.927 KM čine potraživanja evidentirana a nenaplaćena u 2011. godini. Dana 21.11.2011. godine imenovano je Povjerenstvo za utvrđivanje spornih potraživanja i isto je 11.04.2012. godine sačinilo Izvješće o radu, u kojem je konstatiralo da je za 56.305 KM nastupila zastara, a za preostali iznos predloženo je utuženje. Obzirom na navedeno može se zaključiti da se nisu poštovala odredbe Računovodstvenih politika za županijske proračunske korisnike i riznicu u dijelu blagovremenog poduzimanja mjera na naplati potraživanja i preknjiženja nenaplativih na sumnjiva i sporna potraživanja, zbog čega se ne može potvrditi vjerodostojnost iskazanih potraživanja za isporučene usluge u financijskim izvješćima.

U revidiranoj godini na sumnjiva i sporna potraživanja preknjiženo je 89.708 KM, a najznačajniji su 51.039 KM kod Ministarstva financija- riznice (pozajmica dopredsjedniku FBiH koja je kod istih knjižena kao potpora), 16.307 KM kod Ministarstva gospodarstva za date avanse, 11.989 KM kod Vlade i akontacije za službeni put u iznosu od 5.190 KM kod Ministarstva unutarnjih poslova.

Kratkoročni plasmani iskazani u iznosu 49.574 KM, a odnose se na 19.574 KM temeljem odobrenog kredita radniku evidentiranog kod Srednje škole Gimnazija M.Marulić i ostale kratkoročne plasmane 30.000 KM evidentirane kod Ministarstva financija. Po ugovoru od 23.10.2007. godine gospodarskom društvu „Livtex“ odobrena je kratkoročna pozajmica u iznosu od 30.000 KM, na rok od šest mjeseci sa 0% kamate godišnje. Obzirom da navedena sredstva nisu vraćena ni u roku od tri godine, ne može se potvrditi da su blagovremeno poduzete mjere u cilju povrata datih sredstava. U postupku revizije utvrđeno je da se sredstva po odobrenom kreditu zaposleniku škole u ranijem periodu nisu vraćala dinamikom definiranom zaključenim ugovorom.

Potrebno je izvršiti analizu naplativosti potraživanja i plasmana, te sukladno utvrđenom knjigovodstveno evidentirati iste, kako je to predviđeno Računovodstvenim politikama za županijske proračunske korisnike i riznicu, a u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja u financijskim izvješćima.

4.11 Kratkoročne obveze i razgraničenja

U financijskim izvješćima kratkoročne obveze i razgraničenja iskazani su kako slijedi:

OPIS	2011. godina	2010. godina
Kratkoročne obveze i razgraničenja	11.628.103	10.245.466
Kratkoročne tekuće obveze	5.280.466	4.667.908
Kratkoročne obveze prema pravnim osobama	4.948.692	4.046.947
Kratkoročne obveze prema fizičkim osobama	196.375	459.430
Obveze za korištenje stalne proračunske rezerve	90.167	126.675
Ostale kratkoročne obveze	45.232	34.856
Kratkoročni krediti i zajmovi	114.852	139.209
Obveze od ostalih domaćeg zaduživanja	114.852	139.209
Obveze prema radnicima	5.605.842	5.293.190
Obveze za plaće	1.417.787	1.365.151
Obveze za naknade plaća	6.587	6.587
Doprinosi iz plaće	3.184.358	2.969.879
Ostale obveze po osnovu rada	995.092	949.555
Obveze prema drugim fizičkim osobama	2.018	2.018
Finansijski i obračunski odnosi	15.965	14.075
Obveze unutar organa i organizacija	15.965	14.075
Kratkoročna razgraničenja	610.978	131.084
Razgraničeni prihodi	596.581	119.858
Razgraničeni rashodi	10.791	10.758
Ostala razgraničenja	3.606	468

Kratkoročne obveze i razgraničenja na dan 31.12.2011.godine iskazani su u iznosu 11.628.103 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu, kada je evidentirano 10.245.466 KM više za 1.382.637 KM.

Kratkoročne obveze se odnose na kratkoročne tekuće obveze u iznosu od 5.280.466 KM (obveze prema dobavljačima), kratkoročne kredite i zajmove 114.852 KM, obveze prema radnicima 5.605.842 KM i finansijske i obračunske odnose povezanih jedinica 15.965 KM.

Obveze prema radnicima odnose se na plaće za prosinac 2011. godine u iznosu od 3.269.339 KM, koje su izmirene 13.01.2012. godine, i obveze temeljem doprinosa iz 2001. i 2002. godine u iznosu od 2.336.503 KM.

Iz prezentirane dokumentacije je utvrđeno da su obveze po rješenjima o pokretanju postupka prinudne naplate Porezne uprave FBiH na dan 31.12.2011. godine 11.529.414 KM, a iste se odnose na Ministarstvo znanosti, prosvjete kulture i sporta 9.982.147 KM (dug škola), Ministarstvo unutarnjih poslova 1.507.902 KM, OŠ Fra Lovro Karaula 32.572 KM, Gimnaziju Livno 3.908 KM i Srednju ekonomsku školu Livno 2.885 KM. Ove obveze su u odnosu na iste na dan 31.12.2010. godine manje za 2.700.363 KM obzirom da su tijekom 2010. i 2011. godine izmirene obveze škola za mirovinsko osiguranje iz 2002. godine u iznosu od 2.169.313 KM a za preostali iznos od 531.050 KM izvršena je ispravka rješenja usljed utvrđene greške (od strane Porezne uprave FBiH uplate nisu rasknjžene na nositelje). Struktura utvrđenog duga su porezi i doprinosi u iznosu od 5.968.363 KM, a kamate i troškovi prinudne naplate iznose 5.561.051 KM. Ministarstvo unutarnjih poslova je u 2011. godini cjelokupan iznos utvrđenih obaveza, a Ministarstvo znanosti, prosvjete kulture i sporta iznos od 7.652.730 KM u 2012. godini iskazali u vanbilančnoj evidenciji uz obrazloženje da nisu izvršena usuglašavanja dokumentacije sa Poreznom upravom FBiH. Prema iskazu odgovorne osobe u tijeku su intenzivne aktivnosti na usuglašavanju ovih obaveza sa Poreznom upravom FBiH, kako bi se iste iskazale na odgovarajućim bilančnim pozicijama.

Kratkoročna razgraničenja su iskazana u iznosu 610.978 KM, a odnose se na razgraničene prihode 596.581 KM (namjenska sredstva i donacije), razgraničene rashode 10.791 KM i ostala razgraničenja 3.606 KM.

Potrebno je intezivirati aktivnosti na usuglašavanju stvarnog stanja duga po osnovu poreza i doprinosa utvrđenih od strane Porezne uprave FBiH kako bi se isti mogao unijeti u Glavnu knjigu, a sve u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja u financijskim izvješćima.

4.12 Dugoročne obveze i razgraničenja

U financijskim izvješćima dugoročne obveze i razgraničenja iskazani su kako slijedi:

OPIS	2011. godina	2010. godina
Dugoročne obaveze i razgraničenja	4.626.951	4.928.880
Obaveze od domaćeg zaduživanja	4.626.951	4.928.880
Obveze od zaduživanja od proračuna drugih razina vlasti	4.019.573	4.021.074
Federacija	4.000.000	4.000.000
Općine	19.573	21.074
Obveze od izravnog zaduživanja	607.378	907.806
Obveze od domaćih financijskih institucija	607.378	907.806

Dugoročne obveze su na dan 31.12.2011. godine iskazane u ukupnom iznosu od 4.626.951 KM, a odnose se na:

Kreditna sredstva MMF po Stand by aranžmanu dobivena preko Federalnog ministarstva financija u iznosu 4.000.000 KM. Prema otplatnom planu prva rata u iznosu od 200.000 KM dospijeva na naplatu 10.10.2012. godine.

Obveze od domaćih financijskih institucija iznose 607.378 KM i odnose se na obveze po kreditu Opec fonda u iznosu od 414.480 KM (za škole) i obveze po ugovorima zaključenim sa bankama o nabavci vozila na lizing u iznosu od 192.897 KM.

4.13 Ostali nalazi

Prema podacima Županijskog javnog pravobraniteljstva novčana potraživanja Hercegbosanske županije i drugih tijela koja zastupa zakonski zastupnik po pravomoćnim i ovršnim presudama, bez zakonskih zatezних kamata, iznose 1.208.563 KM, dok obveze Županije prema drugim fizičkim i pravnim subjektima po pravomoćnim i ovršnim presudama, bez zakonskih zatezних kamata, iznose 312.374 KM. Potraživanja i obveze definirane sudskim presudama nisu iskazana u financijskim izvješćima, te se zbog toga ne mogu potvrditi iskazana stanja istih za navedene iznose u financijskim izvješćima.

Po iskazu odgovorne osobe, kao i prethodnih godina, ne realiziraju se sredstva za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda, obzirom da nisu usvojeni Program zaštite i spašavanja, kojeg na prijedlog Vlade usvaja

Skupština i Plan zaštite i spašavanja, kojeg na prijedlog Uprave civilne zaštite za svaku godinu usvaja Vlada, kako je to definirano člankom 173. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća. Zbog navedenog se ne može potvrditi da su od strane nadležnih (Skupština, Vlada) stvoreni preduvjeti da se namjenska sredstva realiziraju za namjene definirane spomenutim Zakonom.

Potrebno je potraživanja i obveze po izvršnim sudskim rješenjima knjigovodstveno evidentirati u Glavnoj knjizi, u cilju istinitog i fer iskazivanja stanja u financijskim izvješćima.

Potrebno je od strane nadležnih stvoriti preduvjete kako bi se namjenska sredstva za zaštitu i spašavanje realizirala za namjene definirane Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

5. KOMENTAR

U ostavljenom roku Vlada Hercegbosanske županije u prilogu dopisa broj: 01-14-11-2/12 od 27.08.2012. godine dostavila je očitovanja – pismene primjedbe pojedinih proračunskih korisnika na Nacrt Izvješća o izvršenoj reviziji financijskih izvješća Proračuna Hercegbosanske županije za 2011. godinu.

Primjedbe Ministarstva unutarnjih poslova koje se odnose na isplatu prekovremenog rada i naknade za topli obrok su prihvaćene i inkorporirane su u Konačno Izvješće o reviziji financijskih izvješća za 2011. godinu, dok se ostale primjedbe i obrazloženja nisu mogle uvažiti.

Primjedba Vlade na dano mišljenje se ne prihvata iz razloga što nisu ispoštovani zakonski propisi vezani za usuglašavanje stanja imovine i obveza, transparentno trošenje javnih sredstava i javne nabave i naknadno nije dostavljena dokumentacija koja bi imala utjecaj na promjenu mišljenja.

Primjedba Ministarstva gospodarstva da su ugovori o koncesijama usuglašeni sa Odlukom Vlade od 29.04.2010. godine ne može se uvažiti iz razloga što se naknadno dostavljeni aneksi ugovora u cijelosti ne odnose na ugovore o koncesijama koji su bili predmetom revizije.

Primjedba Kantonalnog tužiteljstva se odnosila na činjenicu da isti nisu izvršili prekoračenje ukupno odobrenog proračuna, dok se revizijski nalaz temeljem podataka Ministarstva financija odnosio na činjenicu da je prestrukturiranje ukupnih izdataka izvršeno iznad 10%, a što nije sukladno članku 33. Zakona o proračunima u FBiH, te iz tog razloga ista nije ni prihvaćena.

Rukovodilac sektora za financijsku reviziju:
Ismeta Junuzović, dipl. oec.

Voda tima:
Danko Buhač, revizor, dipl. oec.

Član tima:
Anisa Prasko, revizor, dipl. oec.

Član tima:
Mujesira Cocalić, revizor, dipl. oec.